

Erdélyi Híradó

Szombaton, Április' 17-dikén $\left(\frac{17}{4}\right)$ 1830

Columbia—Portugallia—Nagybritannia—Frantziaország—Németország—Oloszország
Törökország—Magyarország—Jelentés—Nzti. Társalkodó, 16-dik Szám.

Columbia

Egy carracasi levél' értelme, jan. 7-dikéről, a' Timesben: "A' nov. 25-dikei szabad gyűlés, és az ezen nap' helybelyezett és alá-írt eredetírás után, a' többi tartomány és departement is mind, mellyek az elébbi venezuelai Gen.-Kapitányságot tették, beküldötték az ő' mellette állásokat, némely tsekélj külömb-séggel a' Carracasitól. A' Cumanaj gyűlés Vermudez Gen. előlülése alatt esett meg, és a' bevett 's alá-írt Végzések, még hatásabbak voltak mint a' Carracasiak. A' Gen. rendkívül erős Beszédet tartott a' gyűléshez. Azt ígerte, hogy a' fegyvert, nem teszi addig hüvéjébe, míg az ő' hazája a' tyrannusoktól meg nem szabadul. Megesmeri Paez Generált mint Fővezért, és büszkeségnek tartja egy olyan Gen. alatt viaskodni, ki feddhetetlen hazaszeretetével az állandó bátorságot párosítva, úgy áll-elő, mint győzedelem' örökös gyermeke. Vermudez, elébe tette a' gyűlésnek azt az eredeti írást, mellyet Briceno Mendez Generáltól vett, és a' melyben egy Monárchia' felállítása volt, Columbiában. Paez Gen. kiszállott dec. 12-dikén la Guayrába, viszsza-tértével Valenciából és Puerto-Cabelóból; és, minthogy Carracasban az eredetírás bévételekor jelen nem volt; a' nép,

diadalmi pompával vitte őtet be a' városba. Másnap' - reggel össze hívat minden familia-főt, valamint barátjait, úgy ellenségeit is Bolívarnak, magához, és felfedezi nekik saját hajlandóságát, nyilván és szabadon, azon erősítés által, hogy, minekutánna a' nép az ő' saját meghatározását kimondotta, hogy elveszett szabadságát vissza nyerje, és őtet vezérjének választotta. A' nép' akarattját, törvénynek tartja. Valamint az ő' buzgósa fáradhatatlan volt egykor a' Spanyolok' kikergetésében Venezuelából, és hazája' szabadságában segedelműl lenni; éppen olyan szorgalommal és állhatatossággal i-parkodna ő, Venezuelát a' Bolívar' tyranságától, vagy más akarmi-féle hazai Despotától megszabadítani, a' ki megpróbálná azt rabszolgaságba dönteni. Abban is bizonyossá tette a' népet, hogy az ő' parantsolatja alatt álló hadsereg ugyanazon nemes hajlandóságtól lelkesítettnek; és, ámbár az, az ő' részéről ditsekedésnek láttzhatna; mindzáltal, a' Vermudez', Arismendi', Infante', Valero', Carabane' 'sat. segedelmével, hadseregét meggyőzhetetlennek tartja. Beszédét, az itt következő szókkal rekesztette-bé: "Szabadság, vagy, halál; ez az én' óhajtasom, 's ennek kell lennie mindazokénak is, kik hazájokat szeretik."

Dec. 24-dikén gyűlést hirdetett Paez Gen. a' lakosok' részére, melyben nekik azt adta tudokra, hogy, ámbár semmi tudósítás nem jött légyen is — mitsoda rendszabásokat gondol elő-venni Bolívar Venezuela mozgásaira-nézve; mindazáltal, okosságnak tartja ő, 3000 gyalogságot és 2000 lovasságot, Marino és Mesero Generálok alatt, elküldeni: úgy gondolja, hogy ezt a' sereget 10,000-re kellene szaporítani, mellyeken ő, a' Fővezérséget viselné. — Itt, rendelést teszen ezen sereg' Generáljairól, 's azt mondja — Én, fizetés nélkül fogok szolgálni, 's én általam a' többi Generálok is: azonkívül, által adom ezt a' 10,000 dollárt, önkéntes ajándéknál. Azon órában össze gyűlt 300,000 dollár. Ere, egy erős manifestumot bocsátottak-ki; mellyet Paez is, valamint a' másikat, alá-írt; melyben Bolívar Generált eszméltetik — ne elegyitené magát Venezuela' ügyebajába: de ha erőszakoskodni akarna; úgy a' Venezuelaiak készen állának, elébb halni-meg, mint sem magokat egy tyrannak alá-vetni. Ere, széjjel oszlott a' gyűlés.

Portugallia

Lissabon, mártz. 10. — Chaves Marquis, megholt. Ő volt az, a' kinek szolgálattjával a' megholt Királyné és az apostoli felekezet élt volt a' VI-dik János által behozott intézetek' felfordítására; 1824-ben, ő segítette D. Miguelt az ő' Attyát a' koronától megfosztás' próbatételében; 1826-ban, pártot ütött ő a' VI-dik Joao' következője ellen, 's bevonta a' belső háborút az országba; végre, 1830-ban, úgyláttzott, hogy a' háborút ismét el akarta kezdeni, a' nélkül hogy tudták volna — kiért: D. Miguelért, — nem: mert ez, mikor már amaz útban volt, vissza hozatta őtet Lissabonba, hogy ezen nyughatatlan Fidalgos-tól megszabadulhasson. Mártz. 7-dikén holt ő meg, 's egy Gen.

Helytartóhoz illő minden tisztelettel temették őtet el. — Egynehány nappal ez-előtt ment itt végbe 5 gonosztévőnek ki-vegeztetése, kiket itt, Madeirán elköve-tett templom-meglopásért ítétek halálra. Borzadások követték ezt a' nem-látni ó-hajtott játékot, mely az Inquisitio' ditsó napjaihoz méltó. A' megfojtás után, a' Sodre-öböl' piattzán égették-meg a' gonosztévők' testjeket 's a' hamvát a' folyó-vízbe öntötték. Az egész executio szinte 5 óráig tartott. A' tolvajok' fejét, kárókba húzva, 3 nap' akarják kitenni. — Ponbeiro Gróf, a' portugalli Követség-től Londonban, 6-dikán este érkezett ide meg, 's hivatali írásokat hozott a' britannus Mi-nisteriumtól; mellyek szerent, a' D. Mig. megesmértetését egészen egy mindennel-köz amnestiától az ő' részéről, és a' konstitúziósoktól elszedett és confiscált minden jószágok' vissza-adattatásoktól füg-gesztették-fel. D. Mig. nagy méreggel vette vissza a' javallatot, és egy Gobo Finar, egy az ő' hitellesséi közzül, utazott tegnáp-esté el Londonba, hogy ezt a' feleletet Aberdeen és Wellington Lordok-nak által vigye. A' Brasiliából jött Mascarenhas Úr által hozott hivatali írások-ból, még máig se tud senki többet annál, hogy gyakortai tanátskozásokat okoztak azok ezen Küldött és Palmela Úr között (de hol, ha Palmela Úr Terceirán van?); mellyeknek következőseit igen nagy titokban tartják. Azt az egytet beszéllik hogy Mascarenhas Úr mondotta volna, hogy a' Tsászár, szerentsétlen feldűlése után egy-néhány nappal mondotta: "Mond-meg Palmela Marquisnak, hogy Te engem ismét lábomon állva láttál; de én, még akkor is, ha már a' sírban vólnék, elegendő erőt találnék az usurpatort leányom thronusáról levetni."

Nagy britannia

A' Morning-Chronicle-ben ez a' tzik-

elj van: "Ámbár Anglia' felsőbb státu-
sai nem igen szeretik az olyan képvisel-
tetet, mely, mint a' Frantziáké, nem aris-
tocratiai; mindazáltal, mi nem gondol-
juk, hogy Wellington Htzg. (ha valaha
belé avatta volna magát a' Polignac Hg.
kineveztetésébe) akarmi módon is, a' fran-
tzia nép' jussait és privilegiumait szán-
dékozott volna megrontani. Ó, tsak ára
tartotta eszköznek a' miniszterváltozást,
hogy úgy, a' frantzia országlószerket hár-
monióba hozza a' miénkel, a' keleti dol-
gokra-nézve; minthogy az elébbi Minis-
terium (Martignac) nagyon szított Musz-
kaországhoz. Nagyon feljúl fordult külső
országokban az a' vélekedés, hogy An-
glia' külső politikája, hitetlen. A' mi' or-
száglásunk' természete teszi azt ezen vád-
nak ki. A' demokratiában semmi-sem es-
hetik titokban; a' végre-hajtó Hatalom,
kényszerítettvén mindent a' nép elébe ter-
jesztetni, kéntelen egyenesen és követke-
zőleg (consequenter) menni. Az egyszé-
rű országlásban, mint a' burkusé, szint-
úgy lehet állandóság és egyenesség. De
az olyanban mint a' miénkel, nem a' nép
vezeti a' parantsolókat, 's a' mi' külső
politikánk azon felekezet által formálódik,
mely éppen a' kórmányon áll. A' Minis-
terek' szeméjjes hajlandóságai tehát, gyak-
ran, rettentő módon behatnak idegen nem-
zetek' sorsára. Canning, egyáltalában jó
tekintetben volt külföldön; mivel a' ma-
ga' behatását a' konstitúziós kompona-
serpenyőbe velette. A' mostani Ministe-
rek ellenben, ellenkező törekedéssel vá-
doltatnak. A' "Canning' politikájának i-
gazi elő-adása"-ban—egy könyv, mellyet
Lady Canning helybe-hagyott, ha, nem
maga írta? — az a' zúgás, mely a' Wel-
lington Hg. politikája ellen uralkodik, az
itt következő szókkal van elő-adva: "Men-
jetek északra, 's halljátok-meg a' bosszú'
s gyűlölség' szavát, hogy támodja-meg

a' muszka országlószerket Angliát, a' mi'
habozásinkért, — a' muszka nép, illibe-
ralitásunkért. Menjetek Németországba,
's híjjában keressétek azt a' dítseretet, mely-
lyet Angliának a' neve szokott teremte-
ni, midőn annak sorsát Canning vezette.
Törökország, panaszkodik, hogy azt meg-
tsaltuk. Görögország, úgy néz bennünket
mint ellenségét. Hajókázatok általa' tsa-
tornán; meg fogjátok látni Frantziaor-
szágban a' régi irigy-féltés' érzéseit, mely-
lyet a' Canning' politikája tsaknem egész-
szen előltott, szinte hihetlenebb dühös-
séggel feleledve. Vitorlázatok Portugall-
ba; meg fogjátok látni, hogy minket ott,
minden felekezet gyűlöl és egy-sem hi-
szen nekünk; azomban, azok az ezerek,
kik a' mi' politikánk' megváltoztatásánál-
fogva, az ő' honnjokból kiűzetettek, át-
kozódásokat okádnak a' britannus hitel-
lenség ellen, 's eszméltetés mindeneknek,
hogy britannus védelemre számot ne tar-
tsanak. — Mi, tsak azt óhajtuk, vajha a'
nemzetek egyáltalában ne tartanának szá-
mot a' britannus védelemre: mert, bi-
zonyosok vagyunk benne, hogy a' mel-
lett nyerni fog a' britannus nép, ha az
ő' országlószerkének nem hisznek. Mi, nem
hisszük, hogy a' Well. Hg. országlása tsal-
fabb volna, mint akarmelyik előttevaló.
Hanem, a' mint mondók, — a' mi' or-
száglásunk' létehez tartozik tekervényes
úton ballagni; mivel egy angl. Minis-
ter tudja, hogy abban, nem tarthat szá-
mot segedelemre, a' minek megpróbálá-
sára őtet az ő' hajlandóságai vezethetnék;
ez az oka az ő' mindég bizonytalan be-
szédének. Wellington Hg. Európa' tisz-
teletében inkább azért szállott alább, mi-
vel' előtte-járóinak reménységeit nem tet-
te valósággá, mint-sem azért, hogy saját
lekötelezetéseinek meg nem felelt volna.
Az Alsóházban vetekedést okozott már-
tzius' 22-dikén, O'Connel Úr által bea-

dott egy Kérőírás, az Anglia és Irland között és álló Unio' eltörléséről, azon vetekedvén—bebotsáthatók—é az efféle petitiók vagy nem. Peel Státustitoknak úgy gondolta, hogy, még ezen tekintetben sem lehet a' kérésjussnak korlátot húzni. Ez az értelem, feljül fordult, s a' kérelem elolvastatott—először.—A' Felsőházban, Clanricarde, a' terceirai eset—felől indított mozdulást, másnap'. Aberdeen Gróf, védelmezte az országlószék' magaviseletét; de akkor nem lett vége a' vitásnak.

A' Sun szerént, az észak-amerikai Egy. Státusok' Congressusának a' Censuseránt kirendelt Biztossága, annak népességét, 1850-ban, 12 millióra betsülte, még-pedig, 10,650,000 szabad és 1,550,009 rabszolga.—A' Court-Journál ezt írja. "Nem szándéka a' britannus országlószéknek Görögország' újj költsönvevéseért kezekedni; de Muszka - és Frantziaországgal együtt, a' segédforrások' bátorságáért, bizonyos ideig, kezességet vállal. Leopold Printz, kész, saját jövedelmének nagyobb részét a' Státus' költségére fordítani, s beveszik az ő' kínálkozásának egy részét.—Görögország' Fejedelmének hol-tartózkodása, egészen attól fog függeni—hogy fogadják ott az ő' méltóságát, valamint egészsége' helyre-állítására alkalmas lehet-ne-é a' görög égtáj vagy nem. Hogy a' Printz, a' mellett hogy a' görögországi Fejedelemséget felvállalja, magát azon nagy behatástól nem szándékozik kirekeszteni, melynek valaha az ő' famíliai egybekötetése által, hihetőleg, reá kell szállania, bizonyítja az a' környület, hogy ő' még semmi parantsolatot nem adott a' Claremonthoz közel fekvő nagy mezősége' eladására.

A' Görögországban most álló hadi erő egy esztendeig, sőt szükség' esetében, még tovább is ott fog maradni Görögországban, az újj intézetek' védelmére; mint várvéd.

—A' febr. 4-dikei Protokollban már a' Görögország' minden mostani elrendelése be lévén rekesztve, a' 26-dikai Protokoll, a' mint hallatik, tsak azon módról és formáról értekezik—hogy kelljen már ezt a' bérekesztett és megállapított végzést a' Portával valamint Görögország' ideigvaló országlószékével közleni.

Frantziaország

Bóldogok a' kik sírnak, mert megvíasztaltatnak. Igen, de nem Frantziaországban: A' Constitutionnel így verseng a' Gazette-l: "A' Kamara' elhalasztása által, élt a' korona egyik fő-jussával (birtságával), melyet neki a' Charta megerősített. Ez a' vele-élés magában, annak előre készítő környületeit s az abból származandó következéseket számbanemvéve, teljességgel nem tárgya az okozásnak (pirongatásnak). De ha a' Ministerek az elhalasztást gonosz szándékkal javasolták volna, balsorsos szándékok' végre-hajtása' könnyítésére a' koronára és az országra—nézve, ha az ő' tanátlássókra szomorú következesek találnának Frantziaország' betsületére és haszonérdekléseire elő-állani; úgy, bizonyos, hogy ő-reájok fogna ezen esetekért a' felelet következni, ők fognának az árulás-bűn' okai lenni. De a' mi már most ezt a' kérdést illeti, kinek kellene a' szándékokról ítéletet tenni, a' melyekben az elhalasztásra jutottak, és a' következesekről, melyek az ő' tanátskozássokhoz köttettek, nem lehet kétségbe hozni, hogy egyedül tsak a' Nép-követek' Kamarájának van hatalma hogy őket bevádolja. Egyéberánt, szembetünő, hogy a' Ministerium, mely a' feleletet, a' mely ötet nyomja, előre az Alsókamara' nyakába akarja vetni, midőn azt vádolja hogy a' kir. méltóságot bitangolta,—ezen Kamara' fő-jussát meghatározva tagadja. Kettőt esmér azokból meg, tsak, azaz, a' szabad szózatolást, és hogy a' tör-

ényszerzésben, segít. "Ezek, úgymond, 'Népkövetek' Kamarájának a' tehetségai, egyedül." Van még annak sok más is mellyeket felhozhatnánk, és tsak a' Charta' textusára volna szükség útalnunk azok iránt. Itt most, tsak egyetlen-egyet mondunk, mely abból áll, hogy a' Ministereket, mint árulókat és húzavonákat, bevádoljuk.

Ere, a' Gazette így szól: A' Constitutionnel szerént, az elhalasztás, törvényes rendszabás, 'sat. (a' Constitutionnel szavait mondja újra el, 's ezt veti utánna) Jól van! de akkor már, nem a' prolongatio miatt vádolnák-be a' Ministereket, mivel' ez, rendes; szintúgy nem az ő' szándékjok miatt; mert a' szándékot nem büntetik-meg: lett-dologféle árulásért esne az meg, mellyel a' halasztásnak semmi köze: mert az árulás, mely törvénytelen dolog, nem köthetetik egybe olyan rendszabással, mely egészen törvényes dolog. Ha magának tulajdonítja valaki a' köz-velekedés' vezetését; nem kellene neki olyan idéttlen sophismákkal élni. Miért nem vádolta-be a' Constitutionnel a' Ministereket, ha azt mondja, hogy ez a' jus a' Kamara' gyökérértelme; miért, a' dologra nem ügyelve, tsak a' személyeket tartotta szemmel; miért hagyott-fel saját főjussával és tsak a' királyságét támogta-meg; midőn a' Charta és az okosság neki egész konstitutiós ösvényt szabott elébe."

Bizonyosnak láttzik, hogy a' Ministerek, ekkorig még semmi megállapított planumot nem választottak, és ekkorig még, tsak magok' erőssen-tartását akarták megmutatni, hogy időt nyerjenek. Kétféle elmerajzot tettek ugyan már fel magoknak, a' mint gyanítják, de, nem választottak-még közülök. Eggyik a' volna, hogy ifjú és lekötelezett Prefektusokat tennének, a' választó-listát megváltoztatnák, 's akkor, a' mostani Kamarát felbontanák

's újjat választanának. Másik volna, sept. 1-sőjét elvárni, a' Kamarát újra együvé hívni, a' Status-Tisztviselőket megijeszteni, egynehány szózatot vásárolni, 's ez által az egészet (massa) félénké tenni, mintha status-tsapást készítenének ellent-állás' esetében, 's így, megpróbálnák a' budget' helybe-hagyását kierőltetni. De elébb, hihető, azon iparkodnak, hogy a' Ministeriumot egykisség kedvezőleg változtatnák, vakításul. Eggyiket e' két systema közzül, bizonyosan követni fogják, de, eggyikkel-se fognak boldogulni, sem a' választó-kollégyom' se a' Kamara részéről. Kéntelenek lesznek 'hát septemberben rendkívülvaló rendszabáshoz nyúlni, addig, nem fog semmi meghatározás esni: tsak az algieri expeditiőről fognak beszélni, melynek a' kimeneteléről igen sokat ígér magának a' Ministerium, 's az elmékre igen kedvező behatást. Septemberben pedig, tsalhatatlanul el fognak kezdődni a' történetek, 's akkor osztán a' contrarevolutio' systemájába lépünk; mely már most tsakugyan elkerülhetetlenül meg van nekünk határozva. Nem volt még a' restauratio-ólta oly' fontos történet miut a' mostani, és, elő-játékának láttzik ez lenni meghatározó történeteknek. Franciaország' sorsa egészen egy Kártyán áll most. A' kérdés tsak az: Elvesztheti-e egy nemzet a' játékot, és valjon nem boldok-é azok, kik erővel végig akarják játszani a' játékot, mellyet már elkezdettek.

A' Gazette de France ezt mondja: Úgy gondolják, hogy az algieri hadiszállítvány május' 1-sőjére egészen készen fog lenni. Ha ez így van, úgy, bizonyosnak láttzik nekünk a' szerentsés kimenetele. — Egy afféle próbatétel' vezetésére senki se lehet alkalmasabb Bourmont Úrnál.

A' Drapeau-Blanc, szól egy hírről, és azt, hihetőnek is tartja, hogy az országlószeknek akarataja volna, 100-a'

napi Népköveteket, Státustanátsosokat és Prefectusokat, valamint azon magánosokat, kiket a' júl. 24-dikei 1815, és jan. 17-dikei törvények, 1816, illetnek, tehetetleneknek ítélni a' Népkövetek' Kamarájávaló ülésre. Jól jut még eszünkbe, mond a' Drapeau, hogy a' 100-napi Népkövetek, az ő' elválások előtt, a' Bourbonok' vissza-jövele ellen formált protestálást, alá-írták. Az 1827-diki választás-olta, 70 szeméj ülne a' Népkövetek' Kamarájában, kik a' 100-nap alatt, megkülömböztetett szakmányt viseltek.

A' Messenger des Chambres jelenti: "A' Tanáts' Elölülője, Richebourg Urat, a' párisi beurse mellettvaló Biztost, egy méltán betsült férfit, magához hívatván, egyenesen kinyilatkoztatta neki, hogy semmi státus-tsapás nem fog elő-fordúlni; hogy, a' Tanáts' Elölülője, feje' vesztese alatt fogadja, hogy az álló törvényekhez, az esküvel megerősített intézetekhez, egy újjal se fognak nyúlni, és hogy ő, Richebourg Úrra hivatalosan bizza ezen erősítéseket hogy a' piatzon mindenekkel közölje, és a' legmeghatározottabb módon kihirdesse. Azolta, Richebourg Úr nem pihen a' reá bízott dolog' végre-hajtásában; azt mondja, ismét mondja, állítja és esküszik annak valósága-felől, valamit tsak hallott.

A' Temps ezt beszéli: "Az utolsó nagy ebédnél, mellyet Rothschild Úr a' Kabinét' Tagjainak adott, szó volt a' státus-tsapásról." Az első státus-tsapás, úgy mond a' ház' gazdája, az interest 70 frank-ra ejti-le." Ne beszéljen az Úr olyan nagyon, — belé szölla *** Htzg, az Úr, kés vólna státus-tsapást követni-el, hogy le-esésre speculáljon.

Toulonból, mártz. 23-dikán azt írják, hogy, nem 500, mint elebb mondták, hanem 3000 vas-ágy az, a' mit a' hadiszállítvány' szükségére, az ispotáljok-

ra-igylve, hajóra raknak. Duperré V. Admirált minden órán varják ide, a' Prefectus (Rigny) teljes hatalmát a' Fő-Com-mendansi hatalommal eggyesíteni. A' szállító-hajók' száma szinte teljes már.

Németország

Stuttgarti levelek szerént, mártz. 30-dikáról, hivatali tudósítás érkezett oda, hogy a' badeni Nagyherczeg Ökir. Magassága azon nap' reggel 3 órakor kimúlt e' világból.

Egy párisi Journálban, az itt következő, hihető költött, levél van Braunschweighból; mártz. 15-dikéről: "Az az el-fogadás, vagy inkább, el-nem-fogadás, mellyet a' mi' Hgünk a' tuillerie-i Udvarnál nyert, nagy tsudálkozást indított a' Hertzegségben. Emlékeznek itt azon nagylelküségéről és szíves jóakaratról, a' mellyel az emigratio' idejében, a' mi' mostani Fejedelmünk' Nagyattya a' Bourbonokat Blankenburgban fogadta, hol ezek a' fges. szerentsélenek több esztendőig az ő' vendégei voltak (de, ő-érettek esett el is a' Rajnál, az, ki elebb, legbejebb nyomult volt be Frantziaországba, a' Bourbonokért). Őseinek fejedelmi-székére ismét felsegítettvén, úgy látzik, ez a' fges. dynastia elfelejtette azt, hogy az ő' proscriptiojok alatt, minden, Frantziaországban egymás-után következt ország-lások, különösön pedig Napoleon, az öreg Hggel, ezt a' maga-megvétését a' Bourbonokért, kibőjtöltették, és hogy ez neki utóljára, státusaiba került. Drágán kellett neki egy politikai hibás lépést megfizetni; melyre őtet az ő' nemes és szánakozó szíve tsábitotta. Ha a' mi' Hertzegünk Párisban kegyesen fogadtatott vólna is el; bizonyosan nem sequestralta vólna azért Anglia el Frantziaországot, mint egy-időben Napoleon a' braunschweige Hgséget sequestralta.

A' Kasseler zeitung jelenti a' Holstein

rtományból, mártz. 8-dikán: "A' hónap
1- és 22-dike között éjjel, meggyilkol-
tatott itt Eutinban az oldenburgi hertze-
i Udvarnál meghitt dánus királyi Követ,
Qualen Kamarás Úr. Másnap' reggel, a'
zállása' háta megett fekvő kertben talál-
ák ötlet meg, vérében feküve, mely a' fe-
n éjtett sok halálos sebből foljt. Úgy
yanakodnak, hogy a' gonosztévő vagy té-
ők a' kimúltnak férli-tselédei között ta-
aitatnak-fel; de, nem bizonyosodott-meg,
s a' gyilkost nem tudják még ekkorig
itsoda. Qualen Úrnak maradt életben az
zvegye és 6 gyermeke; kik azon Hely-
égből, a' hol a' gonosz tett esett, elmen-
ek és Kielbe vették magokat. A' szeren-
sétlen mindeneknek tiszteletével és bizo-
almával élt vólt, valakik tsak övele kö-
elebbről vóltak egybe-kötetésben.— Ki
sudalkozik most a' teheráni, bosszúból e-
ett nyilvános történeten? —

Olaszország

Livorno, mártz. 18.— Tegnap' ér-
ezett ide Algierből St. Antonio brigg, Ka-
pitány G. Risso. Annak elindulásakor, a'
frantzia rekesztő-hajóosztály 7 hajóból ál-
ott. Nem tudtak még akkor a' városban,
emmit a' Frantziaország' készülteiről a'
öldre-kiszállás-felől. Egyébaránt, nagy
vékételenség uralkodott a' lakosok között,
s kívánság a' terhes berekesztés' felbon-
ása eránt, mely soktól megfosztotta ö-
tet. Ezen tengeri ember' vélekedése sze-
rént, ki sok ideig tartózkodott Algier-
ban, ezen környületek között igen köny-
nyű vólna, hogy a' frantzia katonaság,
a' nép' felzúdulása által, segedelmet ta-
álna próbatételében.

A' florentziai Híradó bizonyos tudó-
ítást vett, szava szerént, Anconából, hogy
sachsen-Koburg Printz ott ülne hajóra
örögország-felé. Három liniahajó, egy
nuszka, egy áng. és egy frantzia, azokon
ivül Hellas fregatte vinnék ötlet onnan el.

Törökország

Ha szerentsénk lehet, így írnak Mol-
dowából, a' Pestis' tsapásától most egyszer
egészen megszabadúlni, jövendőre, bát-
ran lehetünk az ellen; mert a' Duna' men-
tében a' legszorosabb quarantainákat állí-
tották-fel, legelőször ezen országban. A'
szemlélődők (kéttségkívül, többnyire Olá-
hok) nagy készülteket tesznek, hogy az
adrianápolji békekötés által megállapított
nagy kiterjedésü kereskedésnek hasznát-
vegyék. Már is jöltévőleg hat-be a' belső
dolgokra ez a' Kötés, a' legszükségesebb
javításokat hozza-be az ideigvaló Elölülő,
Kisselew Gen. Helytartó, a' kormányozási
tárgyakban és a' földmivelésben. Hogy a'
vissza-éléseknek gátat-veessenek, több-féle
Biztosságok állítottak-fel, mellyek a' Tar-
tományokat össze-járják és nyomozódáso-
kat tesznek. Különösön munkás a' finán-
tziában ama' nagy Boér, Kantakuzeno
Konstantin, Moldowa' Nagy-Kintsmeste-
re. Ez a' megkülömböztetett StátuseMBER,
egy szerentsésen végre-hajtott planum ál-
tal, megkettőztette Moldowa' jövedelmét.
Ekkorig, a' sóaknak és vámok' 500,000
oroszlán-tallér haszonbérben vóltak kiad-
va; 800,000-re felvitte ő azt most, mely-
lyet ezúttal a' Meitani Kompánia tart. Az
új konstitutzio készítésében is részt-ve-
szen Kantakuzeno Konstantin, Bukurest-
ben. Sokan úgy vélekednek, hogy ez a' —
Moldowában, Bukowinában, Oláhország-
ban és Bessarabiában legtöbb földet bíró,
beható ember nevezetne-ki Hertzegnek.
A' konst.polji régi tsászári familia' Mara-
déka vólna ő, s dynastiája, országolt már
esztendőszázak előtt is a' Vajdaságokban.

Milosch Hg. egy rendes katonaság' fel-
állításán dolgozik Serbiában, de a' mely
tsak gyalogságból fog állani, még-pedig
többnyire Vadász-tsapatokból; mivel' a'
nemzet előkelőleg ezen fegyverrel-való
szolgálatához láttzik alkalmasnak.

Livornoból írják, hogy az ottani kikötőben száma nélkülvaló zabot, árpát 's egyéb mindenféle hajói-élelmet szednek most össze a' frantzia hadiszállítvány' szükségére. Ohajtva lesik-várják Olaszországban, a' próbatétel' kimenetelét. Afrika' tengermejjékein, civilisált kezekben, szörnyű emelkedést szerezne a' közép-tengeri kereskedésnek; Afrika' belsője megmérhetetlen mezőt nyitna annak. Az egész Európának fontos lenne az ő' szorgalma' készítményeinek ez az oszlató tsatornája. Egyéberánt, érezzük már Görögország' megszabadítása' jóltévőségét is, látván hogy már azzal vidor járástkelést kezdetek-el; jóforma manufactura-vásárokat ütöttek az onnan és Levantéből jött vevők. — Ezt írják Triestből is. — Nem soká ezt írhatni a' két Magyarhazáról is; mellyeknek vezető tsatornája a' Duna' vasa-taga, 's odább a' fekete-tenger lessz.

Magyarország

A' szomorú hírek, és tudósítások szüntelen érkeznek az árvizek' kártékony-ságáról. Erdről, vagy Hansa-békről mártz. 24. írják: hogy ott 19-dikben, délutáni 2 óra tájban a' jég nagy ropogással megindult, 's a' lakosok azt reménylették, hogy az árvíz, mely az egész tájéket előntötte, majd majd megapad, azonban a' szomszéd Bata falunál a' jég megakadván, 's a' víz' folyását inkább megátolván, az, a' város' nagyobb részét elborította. A' lakosok alig menthették — meg életeket, 's vagyonjoknak tsekély részét. 80 ház, sok istálló, 's más épület halomra összedült, 's így a' lakosoknak majd harmada hajlék nélkül maradván végső inségre jutott. — Mennyire sohajtnak ezek a' felebaráti jótétemény után! — T e t é n y n é l a' töltést, — noha a' lakosok rajta éjjel-nappal dolgoztak — mártz. 19-dikén (midőn a' jég megindult) általtört, 's a' víz árja mindenféle kiöntvén, rettentő pusztításokat

vitt végbe; az árvíz oly hirtelenséggel érkezett, hogy (nappal) több emberek, 's marhák oda veszttek. — M a g y a r Ó v á r n á l a' Lajtha vize, mely fenéig megfagyott volt, mártz. 19-dikén kiáradván, 's a' jég megindulván, az odavaló hidat elhordotta, és a' szomszéd vidéket előntötte, 'sat.

J e l e n t é s

Az első austriai Tűzkárpótló Directio Bétsben, folytatja illendő prémiumért a' fizető kezességet minden-féle Házakért, Malmokért, termésbéli Életért, marhákért, Fabrikákhoz 's mesterségekhez tartozó eszközökért, 's más egyéb ingó javakért, minden égésbéli karokban, még azokban is, a' mellyek égi tűz által okoztatnak.

A' ki ez eránt bővebb tudósítást kíván szóval vagy írásban, posta pénztől-szabad levéllel, az alól írt Ágenshez foljamodni ne terheltesen, ki a' nyomtatott Statutumokat kiadja, a' szükséges útastítást megteszi, a' meghatározott előadashozvaló bizonyságokat által veszi, azokat, a' jót-állásértvaló fizetésnek meghatározása-végett, a' Kormány-szék eleibe terjeszti; az ára teendő végzést közli, 's a' jót-álló Irást (Cautionalist) szerzi.

Azon nagy haszon, mely ezen ajánlásnak elfogadásából származik, könnyen által-látható, ha gondolóra vétetik, hogy az ember, egy kevés, esztendőnkéntvaló költség által, mellyet a' Directio számára fizetni kell, a' történendő szerentsé-lenségben annyi kész pénzt kap ingyen, a' melyből a' rajta esett kárt mindjárt egészen helyre hozhatja. — Kološvárt, Aprilis' 10-dikén 1850.

Brandecker Ignácz-Lajos
a' Bétsi tűzkárpótló Directio'
Ágensé.